

Lisätietoa:

- Armosta käsin – Kirkon viittomakielisen työn linjaus 2025–2030
- Kela – Vammaisten tulkkauspalvelu

KIRKKOHALLITUS⁺
KYRKOSTYRELSEN

Ohjeet seurakuntiin viittomakielen tulkkauksen järjestämiseksi

Seurakuntatyössä tulee aika ajoin tilanteita, joissa on tarpeen joko järjestää tai huomioida viittomakielen tulkkaus. Tällaisia voivat olla esimerkiksi

- Kirkolliset toimitukset
- Toimituskeskustelut
- Tv-jumalanpalvelukset
- Diakonian vastaanotto
- Rippikoulu
- Suuret seurakunnalliset tapahtumat, kuten erilaiset vaalit ja vihkimykset

Pääsääntöisesti viittomakieliset tilaavat itselleen eri tilanteisiin oman tulkin. Tätä tulkkia voi tilaajan itsensä kanssa sopien käyttää myös ns. yleistulkkina, jolloin tulkkausta voi seurata useampi henkilö.

Seurakunnan järjestäessä koko seurakunnalle suuren tilaisuuden tai seurakunnan osallistuessa tv-jumalanpalveluksen toteuttamiseen, tulee tulkkaus järjestää seurakunnan kustantamana. Tulkkauksesta voi pyytää tarjouksia viittomakielen tulkkauspalvelua tarjoavilta yrityksiltä, joita löytyy esimerkiksi Kelan palveluntuottajien sivulta. Tulkkauksen tilaaminen kannattaa tehdä ajoissa ja tilatessa kertoa tilaisuuden seurakunnallinen luonne ja sen mahdollinen striimaus, kuvaus tai tallennus sekä tilaisuudessa käytettävät kielet, jotta tilaisuuteen saa parhaan mahdollisen tulkkauksen. Tulkkeja on tilaisuuksissa yleensä kaksi.

Tilan järjestäminen tulkkaukseen

- Tulkeille järjestetään tilaisuuksissa eteen oma paikka, johon on hyvä näkyvyys. Jos tilassa on koroke, esiintymislava tai kirkossa kuori, on tulkit syytä sijoittaa sinne, elleivät he ole silloin liian kaukana tulkkausta seuraavista ihmisistä.
- Tulkkausta seuraaville vartaan tilaa niin, että he esteettä näkevät tulkkauksen.

- Tilassa tulee olla hyvä valaistus.
- Tulkkien takana ei saa olla häikäisevää valonlähdettä, esim. ikkunaa, joka vaikeuttaa tulkkien katsomista. Jos tulkit on käytännön syistä sijoitettava ikkunan eteen, pimennetään ikkuna (säle)verhoilla. Tumma tausta on vaaleaa parempi.
- Sekä tulkeilta että tulkkausta seuraavilta kannattaa ennen tilaisuuden alkua varmistaa, että tila ja näkyvyys on tarkoituksenmukainen.

Huomioitavaa tulkkauksesta

- Tulkeille toimitetaan tilaisuudesta aukikirjoitettuna puhe- ja tekstimateriaali etukäteen harjoiteltavaksi. Huomioi, että tämä koskee kaikkia tilaisuuden etukäteen suunniteltuja osia, kuten virsiä, kuoron esityksiä, sekä jumalanpalveluksen vaihtuvia osia (esim. päivän rukous).
- Tulkki tulkkaa kaiken tilanteessa puhutun ja viitotun. Päällekkäisiä puheenvuoroja on hyvä välttää, mutta muuten tilaisuuteen osallistujat ja siellä puhuvat voivat puhua aivan normaalisti.
- Tulkit ovat vaitiolovelvollisia.
- Tulkit eivät ole avustajia, eikä heillä ole muita velvollisuuksia kuin kielen tulkkaus.

Tulkkaus keskustelutilanteissa

- Valitse häiriötön tila, jossa on hyvä valaistus.
- Luontevinta on, että tulkki istuu/seisoo puhujan vieressä.
- Puhu normaalilla puhenopeudella ja äänellä.
- Puhu ja katso henkilöön, jonka kanssa keskustelet.

Kaikissa tilanteissa ja kysymyksissä voit ottaa yhteyttä alueesi viittomakielisen työn työntekijöihin tai kirkkohallituksen viittomakielisen työn asiantuntijaan.